

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1247/2023
05.12.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Гордане Којић, Татјане Вуковић, Милене Рашић и Биљане Синановић, чланова већа, са саветником Ирином Ристић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела увреда из члана 170. став 2. у вези става 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости и допуни захтева од 15.08.2023. године браниоца окривљеног АА, адвоката Хариса Хењаша, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Пријепољу 3. К. бр. 79/21 од 06.03.2023. године и Вишег суда у Ужицу Кж1 148/23 од 04.07.2023. године, у седници већа одржаној дана 05.12.2023. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости и допуна захтева од 15.08.2023. године, браниоца окривљеног АА, адвоката Хариса Хењаша, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Пријепољу 3. К. бр. 79/21 од 06.03.2023. године и Вишег суда у Ужицу Кж1 148/23 од 04.07.2023. године, у односу на повреде закона из члана 438. став 1. тачка 9) и члана 439. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се у преосталом делу захтев за заштиту законитости **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пријепољу 3. К. бр. 79/21 од 06.03.2023. године, окривљени АА оглашен је кривим због извршења кривичног дела увреда из члана 170. став 2. у вези става 1. КЗ и осуђен на новчану казну у износу од 150.000,00 динара, коју је дужан да плати у року од 3 месеца од дана правноснажности пресуде, а уколико исту не плати у остављеном року, новчана казна ће бити замењена казном затвора, тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне, суд одредити један дан казне затвора. Одлучено је о имовинскоправном захтеву оштећеног и трошковима кривичног поступка, а како је то ближе опредељено у изреци пресуде.

Пресудом Вишег суда у Ужицу Кж1 148/23 од 04.07.2023. године, одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА и пресуда Основног суда у Пријепољу 3. К. бр. 79/21 од 06.03.2023. године, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, бранилац окривљеног АА, адвокат Харис Хењаш поднео је захтев за заштиту законитости и допуна захтева дана 15.08.2023. године, због повреда закона из члана 438. став 1. тачка 9) и 11) и члана 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд побијане пресуде преиначи и окривљеног ослободи од оптужбе и обавезе приватног тужиоца да сноси трошкове поступка.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Врховном јавном тужиоцу и на седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је поднет захтев и допуна захтева за заштиту законитости, те је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Бранилац окривљеног АА, у захтеву и допуни захтева за заштиту законитости истиче да је побијаним правноснажним пресудама учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, јер изрека правноснажне пресуде не садржи све битне елементе кривичног дела увреда из члана 170. став 2. у вези става 1. КЗ. У вези са изнетим бранилац наводи да у диспозитиву приватне тужбе није описана и наведена кривица окривљеног као општи субјективни елемент кривичног дела, а који се састоји од урачунљивости, виности и свести о забрањености дела. Бранилац додатно образлаже у допуни захтева, означену повреду наводима да изрека првостепене пресуде не садржи да је окривљени написао увредљиве речи у намери омаловажавања. По ставу одбране, намера омаловажавања представља битно обележје кривичног дела увреда из члана 170. став 2. у вези става 1. КЗ.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, Врховни суд оцењује као неосноване.

По налажењу овога суда, у чињеничном опису радње извршења окривљеног, датом у изреци првостепене пресуде, назначене су све чињенице и околности које чине законска обележја кривичног дела увреда из члана 170. став 2. у вези става 1. КЗ, за које је окривљени оглашен кривим правноснажном пресудом и то како објективне, у односу на радњу извршења, која се у конкретном случају састоји у увреди оштећеног -- приватног тужиоца, пошто је окривљени на друштвеној мрежи „facebook“ написао „председник ... је патолошки лажов, лопов и алкохоличар...“, а које речи објективно посматрано представљају увреде, тј изјаве омаловажавања приватног тужиоца и непоштовање његовог достојанства, које су код приватног тужиоца изазвале осећај увређености, тако и субјективне, које се тичу урачунљивости и умишљаја окривљеног управљеног на извршење кривичног дела у питању.

Из изнетих разлога, неосновано се у захтеву и допуни захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног указује на непостојање субјективних законских обележја предметног кривичног дела и да је правноснажна пресуда донета уз повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

Врховни суд налази, а насупрот наводима захтева, да намера омаловажавања није законско обележје кривичног дела увреда, већ је ставом 4. члана 170. КЗ,

предвиђен основ искључења постојања кривичног дела у ситуацији када је увредљива изјава дата, између осталог, у вршењу политичке делатности, под условом да се из начина изражавања или других околности види да то није учињено у намери омаловажавања, што нижестепени судови, у конкретном случају, нису нашли.

Поред изнетог, бранилац окривљеног у поднетом захтеву за заштиту законитости истиче и повреду закона из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, коју образлаже наводима да је првостепени суд изреком побијане пресуде прекорачио оптужбу, јер је суд у изреци побијане пресуде навео да је окривљени био „свестан свога дела, хтео његово извршење и наступање забрањене последице“, док приватна кривична тужба не садржи субјективне елементе кривичног дела, односно не садржи „свест о делу на начин како је суд то навео у изреци и наступање забрањене последице“.

Изнете наводе захтева Врховни суд оцењује као неосноване.

На наведену битну повреду одредаба кривичног поступка, одбрана окривљеног указивала је и у жалби изјављеној против првостепене пресуде, а другостепени суд је нашао да су ти жалбени наводи неосновани и с тим у вези у образложењу пресуде, на страни два, став четири и страни три, став један, дао довољне и јасне разлоге, које Врховни суд у свему прихвата и, у смислу одредбе члана 491. став 2. ЗКП, на те разлоге и упућује.

У преосталом делу захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног је недозвољен.

Наиме, бранилац окривљеног у поднетом захтеву за заштиту законитости, као разлог подношења нумерише и повреду закона из члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП, коју образлаже наводима да је изрека пресуде неразумљива, јер у истој недостаје свест о забрањености односно противправности дела.

Како чланом 485. став 4. ЗКП, који прописује разлоге због којих окривљени односно његов бранилац, сходно правима која има у поступку у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП, могу поднети захтев за заштиту законитости, против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека, због повреде закона из члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП, Врховни суд је захтев браниоца окривљеног у овом делу оценио као недозвољен.

Из изнетих разлога, Врховни суд је, на основу члана 491. и члана 487. став 1. тачка 2) ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Ирина Ристић, с.р.

Председник већа-судија
Бата Цветковић, с.р.

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић